



НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: +380 (44) 298-65-55,
+380 (50) 462-00-90
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

Небанківським надавачам
платіжних послуг та профільним
асоціаціям (за списком)

Про дотримання пруденційних
нормативів небанківськими
надавачами платіжних послуг

Національний банк України (далі – Національний банк) у зв'язку з численними запитами небанківських надавачів платіжних послуг (далі – Надавачі) щодо застосування окремих вимог Положення про вимоги до регулятивного капіталу небанківських надавачів платіжних послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку від 13.06.2025 № 64 (далі – Положення № 64), повідомляє таке.

1. Щодо порядку визначення загальної суми платіжних операцій для розрахунку середньомісячного обсягу платіжних операцій.

Відповідно до пункту 57 частини першої статті 1 розділу I Закону України “Про платіжні послуги” платіжна операція – будь-яке внесення, переказ або зняття коштів незалежно від правовідносин між платником і отримувачем, які є підставою для цього.

Відповідно до абзацу першого підпункту 3 пункту 2 розділу I Положення № 64 середньомісячний обсяг платіжних операцій – одна дванадцята від загальної суми платіжних операцій, виконаних Надавачем у попередньому звітному році.

Позиція Національного банку щодо визначення загального обсягу платіжних операцій Надавача викладена в листі Національного банку від 30.07.2025 № 24-0008/58477 про надання інформації щодо дотримання пруденційних нормативів.



ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до: 18.08.2027 17:09:42

Національний банк України



33-0005/81819
від 24.10.2025 09:39

Під час визначення загального обсягу платіжних операцій на підставі даних обліку (управлінського, бухгалтерського) за попередній звітний рік необхідно враховувати обсяг усіх прийнятих і виплачених платіжних операцій, у тому числі:

якщо ініційована платіжна операція починається та завершується в межах одного Надавача – ураховується обсяг прийнятих від платника коштів і обсяг коштів, виплачених отримувачу;

якщо платіжна операція починається в одного Надавача і завершується в іншого – враховується обсяг прийнятих від платника коштів і обсяг коштів, направлених іншому Надавачу для завершення платіжної операції, та/або обсяг прийнятих від іншого Надавача для завершення платежу коштів і обсяг коштів, виплачених отримувачу.

Цей підхід до розрахунку загального обсягу платіжних операцій узгоджується з позицією Європейського наглядового органу (European Banking Authority)¹.

Також цей підхід визначено Правилами формування показників A4I001 – A4I048, що подаються у звітному файлі 4IX “Дані про дотримання пруденційних нормативів та розрахунків нормативів капіталу небанківських надавачів фінансових платіжних послуг”, які містяться в додатку 2 “Опис (description) показників файлу 4IX.docx” до вищезазначеного листа Національного банку від 30.07.2025 № 24-0008/58477.

2. Щодо можливості включення до розрахунку капіталу 1 рівня платіжної установи прибутку, отриманого у вигляді безповоротної фінансової допомоги від власника, та/або поворотної фінансової допомоги.

Згідно з підпунктом 14.1.257 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України безповоротна фінансова допомога – це:

сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредиту позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;

сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності;

основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних).

¹ Щодо Директиви ЄС № 2015/2366/EU (PSD2) у частині розрахунку власних коштів, необхідних ННПП: https://www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2018_4298



ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000

Дійсний до: 18.08.2027 17:09:42

Національний банк України



33-0005/81819

від 24.10.2025 09:39

Поворотна фінансова допомога відповідно до підпункту 14.1.257 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України – сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов’язковою до повернення.

У пункті 10 розділу II Положення № 64 визначено виключний перелік складових капіталу 1 рівня Надавача, зокрема прибутки, визначені в пункті 11 розділу II Положення № 64. Відповідно до підпункту 4 пункту 11 розділу II Положення № 64 Надавач уключає до капіталу 1 рівня такий прибуток, як фінансову допомогу свого власника.

Ураховуючи, що поворотна фінансова допомога – це грошові кошти, які надаються на умовах обов’язкового повернення (по суті є безпроцентною позику з огляду на положення статті 1046 Цивільного кодексу України), **кошти, отримані як поворотна фінансова допомога, не можна вважати прибутком**, оскільки в позичальника виникає зобов’язання їх повернути у визначений строк або на вимогу.

Таким чином, **фінансова допомога власника для того, щоб вона могла бути включеною Надавачем до капіталу 1 рівня як прибуток, має бути виключно безповоротною. Поворотна фінансова допомога не може бути врахована під час визначення розміру регулятивного капіталу.**

3. Щодо вимоги пункту 11 розділу II Положення № 64 у частині наявності звіту (висновку) про огляд проміжної фінансової звітності Надавача, складеного незалежним аудитором.

Частиною шостою статті 16 Закону України “Про платіжні послуги” встановлено, що з метою покриття негативних наслідків ризиків, які Надавачі беруть на себе в процесі надання платіжних послуг, Національний банк має право встановлювати вимоги до достатності (адекватності) їх регулятивного капіталу, а також порядок його розрахунку та складові.

У пункті 11 розділу II Положення № 64 визначено, що Надавач уключає до капіталу 1 рівня, зокрема такі прибутки:

прибуток за поточний проміжний звітний період за вирахуванням будь-яких очікуваних виплат і дивідендів за умови наявності звіту (висновку) щодо огляду проміжної фінансової звітності Надавача, складений незалежним аудитором відповідно до вимог Міжнародного стандарту завдань з огляду 2410 “Огляд проміжної фінансової інформації, що виконується незалежним аудитором суб’єкта господарювання”;

прибуток звітного року за вирахуванням будь-яких очікуваних виплат і дивідендів за умови наявності аудиторського звіту, складеного незалежним аудитором за результатами обов’язкового аудиту річної фінансової звітності Надавача.



ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович

Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000

Дійсний до: 18.08.2027 17:09:42

Національний банк України



33-0005/81819

від 24.10.2025 09:39

Таким чином, Положення № 64 не встановлює вимоги здійснювати огляд проміжної фінансової звітності Надавача, а натомість визначає умову, за якої прибуток поточного року до його розподілу і підтвердження зовнішнім аудитором у межах щорічного аудиту фінансової звітності може бути включено до капіталу 1 рівня – наявність огляду проміжної фінансової звітності. Зазначений прибуток може бути включений до капіталу 1 рівня з дати складання звіту (висновку) щодо огляду проміжної фінансової звітності аудитором. Потребу в проведенні огляду проміжної фінансової звітності з метою подальшого включення проміжного прибутку поточного року до розрахунку капіталу 1 рівня Надавач визначає самостійно.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Перший заступник Голови

Сергій НІКОЛАЙЧУК

Палій Катерина
Kateryna.Palii@bank.gov.ua,
Шитко Оксана
Oksana.Shytko@bank.gov.ua
Костюшко Олег
Oleh.Kostiushko@bank.gov.ua



ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Ніколайчук Сергій Анатолійович
Сертифікат 3E0E4EA9F723F86304000000DA140000A4EA0000
Дійсний до: 18.08.2027 17:09:42

Національний банк України



33-0005/81819
від 24.10.2025 09:39